

Matjaž Zupančič

Razred

Grumova nagrada 2006

Osebe:

VODJA SEMINARJA

STILISTKA

SCHULTZ

SANTORI

TERAPEVTKA

MOŠKI

HIŠNIK

(Učilnica. Pride Hišnik, poravna klopi in stole. Prižge luči. Odide. Čez nekaj časa vstopijo Vodja seminarja, Schultz, Santori in Stilistka, vsak s svojim gradivom pod pazduho.)

VODJA SEMINARJA: Smo vsi zbrani?

STILISTKA: Eden manjka.

SANTORI: Terapevtka zamuja.

SCHULTZ: Predlagam, da vseeno kar začnemo. Ura je osem.

SANTORI: Kaj pa akademska četrt?

SCHULTZ: Bodimo resni. Ona ni noben akademik! Dajmo, pokličimo kandidate!

VODJA SEMINARJA: Žal mi je, ampak to ne gre.

SCHULTZ: Zakaj ne? Se bo pa vključila pozneje.

VODJA SEMINARJA: Pravila seminarja je treba spoštovat.

SCHULTZ: Kakšna pravila neki. Te skupinske seanse so itak eno sranje. Improvizacija.

SANTORI: Kaj je narobe s tem?

STILISTKA: Tudi mene ne moti, kadar delam v skupini.

SCHULTZ: Čestitam na parfumu, gospa stilistka. Dolce Gabbana?

STILISTKA: Calvin Klein. Eternity.

SCHULTZ: Dober izbor. Del učnega gradiva?

STILISTKA *(hladno)*: Osebna stvar, doktor Schultz.

SCHULTZ: Kar jaz zavoham, je zmeraj osebno! *(Vodji seminarja.)* Dajmo, dajmo! Naj pride razred noter.

VODJA SEMINARJA: Direkciji podjetja odgovarjam za regularnost seminarja. Počakajmo še par minut.

SANTORI: *(Schultzu.)* Birokrat, kaj hočete.

SCHULTZ: Naj direkcija raje zrihta pogoje za delo, če že vabi strokovnjake!

Ali pa naj se sami prekvalificirajo. Tole je slabše kot večerna šola!

VODJA SEMINARJA: Na kaj mislite?

SCHULTZ: Kje lahko parkiram, na primer?

VODJA SEMINARJA: Spodaj levo zraven menze se vedno najde prostor.

SCHULTZ: Zraven menze? Pa da mi sedeži smrdijo po pomfritu in goveji župi?

SANTORI: Zaprite šipe, doktor. To pomaga.

SCHULTZ: Dajte, no. To pride vse skozi pleh. A vam nekaj povem?

Mene so v boljših firmah s taksijem vozili na takšne seminarčke!

STILISTKA: Ne bodite sitni.

SCHULTZ: Kaj ste rekli?

STILISTKA: Da po nepotrebnem sitnarite in ...

SCHULTZ: Veste kaj? Če lepo dišite, to še ne pomeni, da mi lahko rečete kar koli!

VODJA SEMINARJA: Spoštovani kolega, draga kolegica, ni potrebno ...
(*Pride Terapevtka.*)

TERAPEVTKA: A zamujam?

SCHULTZ: Kje pa!

TERAPEVTKA: Se opravičujem. Se opravičujem.

SANTORI: Naporno jutro, gospa terapevtka?

TERAPEVTKA: Nekaj je šlo narobe. Ne vem, kaj. Na jok mi gre. Se opravičujem.

SCHULTZ: Jaz bi vam predlagal več reda in manj čustev!

STILISTKA (*ironično*): Profesionalna deformacija.

TERAPEVTKA: Grozno se počutim. Nujno rabim aspirin.

SCHULTZ (*Santoriju*): Tabletomanka.

TERAPEVTKA: Takoj bom v redu.

VODJA SEMINARJA: Zdaj smo vsi in lahko začnemo. Poklical jih bom noter in potem ...

STILISTKA: Počakajte malo. A se ne bi prej dogovorili?

VODJA SEMINARJA: Kaj dogovorili?

STILISTKA: Kako peljat seminar.

SCHULTZ: Ni se kaj za dogovarjat. To je čista rutina.

VODJA SEMINARJA: Kaj vas zanima?

STILISTKA: Kdo od nas bo začel. Na primer.

SANTORI: Dajmo si najprej malo ogledat udeležence, pa se potem odločimo.

SCHULTZ: Saj pravim. Čista improvizacija.

SANTORI: Metode so različne.

SCHULTZ: Samo ne komplicirajte, Santori! Poznam vas.

SANTORI: Vsak po svoje, doktor Schultz!

VODJA SEMINARJA: Osebnostno predlagam kratek uvod in par vprašanj, potem gremo na lekcije. Na koncu povzetek.

TERAPEVTKA: Ti moji fantje! Komaj čakam, da jih spoznam!

SCHULTZ: Kakšni fantje. Stavim, da jih je polovica starejših od mene!

VODJA SEMINARJA: Dobro. Zdaj jih bom poklical in ...

STILISTKA: Gospod vodja seminarja!

VODJA SEMINARJA (*živčno*): Kaj je spet?

STILISTKA: Kaj je glavna tema?

VODJA SEMINARJA: Glavna kdo?!

STILISTKA: Tema. Glavna tema seminarja.

SCHULTZ: Dajte no, stilistka. Vemo, kaj so znanstvene discipline in kdo je tukaj za umetniški vtis!

STILISTKA (*prizadeto*): To leti name, gospod Schultz?

VODJA SEMINARJA: Dosti o tem. Vemo, zakaj smo tukaj. Tukaj obravnavamo ... vemo, kaj. Ja. To je obravnava. (*Se zmede.*) Nabava ... zabava ... objava ... odjava ...

SCHULTZ: Dislektika ti dajo za vodjo seminarja!

STILISTKA: Gospod Vrisk?

VODJA SEMINARJA (*ježno*): Kaj sprašujete neumnosti? Gremo delat. Terapevtka, ste v redu?

TERAPEVTKA: Hvala. Bolje se počutim.

VODJA SEMINARJA: Dobro.

SCHULTZ: Pokličite jih no že noter!

VODJA SEMINARJA: Hišnik! (*Preostalih.*) Mislim, da bomo hitro skozi.

(*Pride Hišnik.*)

HIŠNIK: Želite?

VODJA SEMINARJA: Spustite razred noter!

(*Hišnik odide.*)

SANTORI: Bi kdo bonbon?

SCHULTZ: Po moje bo bolj zdravo, če začnete spet kadi!

VODJA SEMINARJA: Jaz pa bi enega.

SANTORI: Izvolite. Jagoda.

VODJA SEMINARJA: Ti so mi najljubši.

(*Hišnik se vrne.*)

VODJA SEMINARJA: Kaj je?

HIŠNIK: Samo eden je.

VODJA SEMINARJA: Kaj?!

HIŠNIK: Eden čaka zunaj.

SANTORI: Kako eden?

SCHULTZ: Kje pa so drugi?

HIŠNIK: Ni jih.

STILISTKA: To je nemogoče!

VODJA SEMINARJA: Dajte, da pogledam ... (*Gre ven, se vrne čez nekaj trenutkov.*) Res je samo eden!

STILISTKA: Kaj to pomeni?

TERAPEVTKA: Oh, ti fantje, kaj se spet grejo!

SCHULTZ: Dobro. Potem pa spucajmo tega enega, pa gremo!

VODJA SEMINARJA: To je res. Plačani smo za enega ali za trideset ...

STILISTKA: Me prav zanima, kam je izginil ves razred!

SCHULTZ: Saj vemo, kakšni so! Hladen pir in dobra baba, pa adijo seminar!

VODJA SEMINARJA: Mogoče jih niso spustili čez predhodno obravnavo.

SANTORI: Pokličite ga noter. Metoda ostane ista.

VODJA SEMINARJA: Hišnik! Pripeljite kandidata.

HIŠNIK: Ja, gospod. Takoj.

(Hišnik gre ven. Čez nekaj trenutkov vstopi mlad moški v obleki in kravati. Živčno pogleduje okoli.)

VODJA SEMINARJA: Sedite.

MOŠKI: Kam?

VODJA SEMINARJA: Kam? Saj je vse prazno!

MOŠKI: Lahko kamor koli?

SANTORI: Kamor koli.

TERAPEVTKA: Kje so pa drugi?

MOŠKI: Ne vem. Jaz sem prišel točno.

SCHULTZ: Štrebar, kaj? Ampak to ne bo zadost. Potrebno bo tudi kaj pametnega povedat!

VODJA SEMINARJA: Lotimo se dela. Preden vam predstavim kolege, ki bodo delali z vami, kratek uvod. Zjutraj sem šel v službo in sem si rekel: iz tega razreda bo nekaj. In sem se nasmehnil. Tako, sam pri sebi sem se nasmehnil. Saj razumete. Zdaj ste edini. Zaenkrat. Ampak ne bo protekcije. Lahko pa rečem, da podjetju ni vseeno, kaj bo z vami. Če seminar uspe, vas čaka nov oddelek. Tretje nadstropje. Veste, kaj je to tretje nadstropje? To je samo dva štuka pod mano. Samo dva. Dvajset stopnic, par fikusov. Lifta se sploh ne spleča klicat. In nad mano? Nad mano jih je pa samo še par deset. Potem veste, kakšen napredek je to. Civilizacijski. Vse, kar potrebujete, je nekaj dodatnih znanj. Vam je torej jasno, kaj pričakujemo od vas?

MOŠKI: Vi ste izpitna komisija.

SANTORI: Ne, mladenič. Mi nismo nobena komisija. Mi smo ...

VODJA SEMINARJA: Dovolite, da mu jaz pojasnim. To je moja funkcija. Dovolite?

SANTORI: Fant je nesproščen, ne ga po nepotrebnem strašit.

SCHULTZ: Malo strahu ne škodi.

VODJA SEMINARJA: To so strokovnjaki, ki delajo za podjetje. Danes bodo ... bodo individualno delali z vami. Kadrovska služba znotraj direkcije bo na podlagi poročila odločila, ali boste dobili službo.

MOŠKI: Razumem.

VODJA SEMINARJA: Še kakšno vprašanje?

MOŠKI: Kaj bo z našim starim oddelkom?

VODJA SEMINARJA: Program se zapira. Dokončno.

MOŠKI: Zakaj?

VODJA SEMINARJA: Ni perspektive.

MOŠKI: In prvo nadstropje?

VODJA SEMINARJA: Zazidava.

MOŠKI: Zazidava?!

VODJA SEMINARJA: Predelava. Hočem reči, prenova ... Prebava? Preobrazba. Preobleka. (*Se povsem izgubi.*) Privid. Praska. Penis. Pašta-šuta. Poliester. Politika ... Jebenti, o čem vi to zdaj?

STILISTKA: Gospod vodja seminarja ...

VODJA SEMINARJA (*se zbere*): Se opravičujem. Se opravičujem. Včasih mi popustijo živci. Zato imam majhen sadovnjak, veste, na južni strani hiše. Da je več sonca. Vedno sem si ga želel, veste. In zdaj, ko sem zlezel v srednja leta, zdaj ga imam. Da se umirim. (*Jezno.*) Tam bi bil bolj potreben kakor tukaj, zato me ne vlecite za jajca z neumnimi vprašanji.

STILISTKA: Gospod vodja seminarja, ta dikcija ni primerna ...

VODJA SEMINARJA: Ja, ja. Gremo naprej. Naj vam torej predstavim kolege seminariste. Tale gospa tukaj, naj kar z njo začnem, saj se kar naprej oglašja, to je gospa Angelina. Oddelek za stilistiko. (*Jo poboža.*) Čestitam na depilaciji, kolegica. Zelo mehko. Gladko ...

STILISTKA: A bi se me, prosim, nehali vsi dotikati?

VODJA SEMINARJA: To je gospod doktor Schultz, ekonomija transferjev. Gospod Santori, komunikacije. Gospa Slava, emotivna terapija. Nujna za delo v tretjem nadstropju. Jaz sem vodja seminarja. Pišem se Vrisk. Pokrivam varnost in koordinacijo. Konsolidacijo ... Kopulacijo. Konvertit. Kobila. Kavomat ... kavomat? Ja. Kavomat. Kavomat je zunaj pred vrati. Samo ne pretiravat. Tako. Bi še kdo kaj rekel za začetek?

SANTORI: Mislim, da ste vse povedali.

VODJA SEMINARJA: Dobro. Potem pa začnimo.

(*Tišina.*)

VODJA SEMINARJA: Želite besedo, doktor Schultz?

SCHULTZ: Dajmo začet s čim lažjim.

VODJA SEMINARJA: Gospod Santori?

SANTORI: Jaz se bom navezal, ko bo primeren trenutek.

VODJA SEMINARJA (*stilistki*): Potem pa vi začnite.

STILISTKA: Jaz? Zakaj jaz?

VODJA: Zato. (*Tišje, pokaže na Terapevtko.*) Z njo ne moremo začet, zdi se mi, da ni čisto pri sebi!

STILISTKA: Dobro, bom jaz začela. (*Kritično do vodje seminarja.*) Če začnemo s stilom, obstaja upanje, da bomo tako tudi končali. (*Se obrne*

k Moškemu.) Kot ste imeli priložnost izvedeti, prihajam iz oddelka za stilistiko. To je področje, s katerim do zdaj niste imeli veliko opraviti. Gre preprosto zato, da se bo estetika eksistence na vašem novem delovnem mestu nujno razlikovala od vsega, kar ste doživeli do zdaj. Obravnavala bova način, s katerim se obvladuje motnje v novem procesu. Če uporabim splošno terminologijo: za to je potrebno imeti stil.

SCHULTZ: Predolg uvod.

VODJA: Sami ste ji prepustili začetek.

SCHULTZ: Vsi vemo, zakaj je tukaj. Kaj naklada?

SANTORI: Pripravila se je za trideset kandidatov.

VODJA SEMINARJA: Prosim vaju!

STILISTKA: Najprej vam moram postaviti nekaj vprašanj.

MOŠKI: Seveda. Nekaj vprašanj.

STILISTKA: Kje ste dobili to kravato?

MOŠKI: Sposodil sem si jo.

STILISTKA: Kje?

MOŠKI: V drugem nadstropju, oddelek za službeno garderobo.

STILISTKA: Vam je všeč?

MOŠKI: Ja.

STILISTKA: Zakaj?

MOŠKI: Ker ... je obvezna za vse seminariste.

STILISTKA: Narobe.

MOŠKI: Kravata?

STILISTKA: Ne, odgovor! Odgovor je napačen. Si želite dobit službo?

MOŠKI: Zelo, gospa. Zato sem tukaj.

STILISTKA: Dobro. Potem pozabite na kolektivizem! Zakaj si niste kupili svoje?

MOŠKI: Finančni problemi, gospa.

SCHULTZ: Finančni problemi, malo morgen! Tip špara na račun podjetja! Pri meni ima minus.

STILISTKA: Vaš odgovor me spominja ... (*Obmolkne in strmi v Moškega.*) Vam je vroče?

MOŠKI: Precej. Ni pravega zraka.

STILISTKA: Ta vonj ... Vi me spominjate ...

MOŠKI (*v zadregi*): Ja?

STILISTKA: Moj tretji mož je bil vaših let, ko sem ga spoznala.

MOŠKI (*vljudno*): Jaz še nisem poročen.

SCHULTZ: O čem se tadva pogovarjata?

STILISTKA (*presliži*): To je zanimivo, ta podobnost ... Moja prva dva moža sta bila stilista. Oba. Tretji pa ne. Moj tretji ... spoznala sem ga

na pikniku. Saj veste, narava, strgane najlonke, toplo pivo, glasba navaden cigumigu, pravzaprav grozno, če na stvar pogledam kot stilistka, ampak kiklo ti potegne gor tudi navaden sindikalist ...

VODJA SEMINARJA: Gospa stilistka, ne mešajte osebnih zgodb v učni proces.

SCHULTZ: Zakaj ne? To je lahko zanimivo.

VODJA: Prej ste se pritožili.

SCHULTZ (*se hahlja*): Ampak nisem vedel, kam jo bo odpeljalo. (*Santoriju, tišje.*) Kakšen Calvin Klein! Vonj po švicu jo rajca!

SANTORI: Dajte ji no mir. Že tako bomo do večera tukaj.

SCHULTZ: Samo tale naš je iz drugega testa. Namen ima priti v direkcijo, to se takoj vidi. Kakšen sindikalist neki!

VODJA SEMINARJA: Boste nadaljevala?

STILISTKA: Se opravičujem. Pustimo vprašanja. Držimo se teme. Tudi, če ni glavna. Rekli smo: estetika eksistence. Kako je to povezano z delom na vašem novem oddelku? Preprosto. S časovnim intervalom. Razumeti morate pojem časovnega intervala.

SCHULTZ: Kaj pa zdaj naklada?

SANTORI: Meni se zdi smiselno, čeprav malo preskakuje.

SCHULTZ: Naj raje zamiga z boki, zato jo imamo.

TERAPEVTKA: Podcenjujete jo samo zato, ker je ženska.

SCHULTZ: Čakte no. Vemo, kdo je na seminarju zadolžen za teoretična vprašanja.

VODJA SEMINARJA: Kolegi, vključujte se konstruktivno. Tako ne bomo prišli nikamor.

STILISTKA (*že rahlo razdražena*): Torej, časovni interval. To pomeni, da ima vse, kar počnete na oddelku, svoj začetek in svoj konec. To, kar nas zanima, je tisto vmes. (*Tišina.*) Kaj gledate? Ne razumete? To je ... to je tako kot življenje. Ste se rodili? Ste. Boste umrli? Boste. Pri tem vam kot stilistka ne morem pomagat.

SANTORI: Čestitam! Zanimiva primerjava. Nekonvencionalna.

SCHULTZ (*zakašlja*): No, ja. Jasno je, da se še noben ni rodil s stilom.

STILISTKA (*strupeno*): Crknil bi pa lahko!

SCHULTZ (*se usekne*): Na kaj namigujete?

STILISTKA: Zdaj bomo stvari konkretizirali, če mi bodo kolegi seminaristi to dovolili. Dobro. Pomagala si bova s prvim študijskim rekvizitom. Hišnik!

(*Prikaže se hišnik.*)

HIŠNIK: Želite?

STILISTKA: Službeno aktovko, prosim!

HIŠNIK: Črno?

STILISTKA: Prosim lepo.

(Hišnik prinese aktovko.)

STILISTKA: Hvala. Počakajte še malo tukaj. *(Moškemu.)* Vstanite, prosim. Poberite rekvizit in ga položite pred sebe na mizo.

(Moški izpolni navodilo.)

STILISTKA: Dobro. Zdaj odprite rekvizit. Odpre se s sočasnim pritiskom na oba gumba. Dobro. Zdaj zaprite rekvizit. Zelo v redu. To je osnovna akcija, ki oklepa vaš časovni interval. Ko pridete na delo v oddelku, odprete aktovko. Ko odidete, jo spet zaprete. To je preprosta zadeva. Osnovna. Preden odprete in zaprete kovček, bi bil na mestu nasmešek. Ker pa boste to vzeli pri emotivni terapiji, se bom jaz zadovoljila z gesto. Drobno, elegantno gesto z roko. Takole. Za primeren vtis. Pono-
viva še enkrat. Poskušajte uskladiti obleko z rekvizitom.

(Moški ponovi.)

Stilistka: V redu za začetnika. Zdaj pa vpeljeva nov termin: motnjo. Motnja. Ko je rekvizit odprt, opazite, da obleka ne stoji v redu. Preden ga zaprete, poravnajte suknjič in zategnite kravato. Takole ... dobro. Čim bolj neopazno. S stilom. Dobro. To gre. Zdaj pa stopite na klop in ubijte muho, ki vam leta nad glavo.

VODJA SEMINARJA: Nobene muhe ni, gospa stilistka.

SANTORI: Malo domišljije, gospod vodja seminarja.

(Moški opravlja naročeno.)

STILISTKA: Sezujte čevelj in jo ubijte s podplatom.

MOŠKI: To je težko izvedljivo.

STILISTKA: Počakajte, da vam sede na roko! Takole, dobro. Zdaj povečajva število motenj. Ko zlezete z mize, si odpnite hlače, jih spustite na kolena in si popravite spodnje perilo.

SCHULTZ: Ta motnja je nesmiselna.

SANTORI: Jaz bi rekel, indiskretna.

STILISTKA: Dobro. Zdaj ponovite vse motnje znotraj časovnega intervala!

Rekvizit, suknjič, kravata, muha, hlače, perilo. In ne pozabite obuti čevlja.

(Moški ponovi.)

SCHULTZ: Še vedno vztrajam, da je slačenje hlač brez smisla.

STILISTKA *(s komaj zadrževano jezo)*: Zdaj jih bova osmislila, če bodo kolegi to dovolili. Zato dodajamo nov, zahteven rekvizit. Hišnik, prinesite straniščno školjko!

VODJA SEMINARJA: Mislim, da pretiravate, gospa stilistka.

STILISTKA: Priznam. Grozen, degutanten rekvizit. A nujen in neobhod-
den. Za praznjenje ... gre za praznjenje. *(Živčno pogleda po kolegih.)*

Ne bom razlagala naprej. Če ovira ni visoka, naloga nima teže. Ne pozabimo, da je motnje treba obvladati s stilom.

(Hišnik prinese školjko.)

STILISTKA: Kaj je bistveno? To, da kljub povečanemu številu motenj časovni interval ostaja isti. To je možno samo, če imate stil. V tem je paradoks. Torej: ko slečete hlače, sedite na školjko.

(Moški ponovi.)

SANTORI *(Schultzu)*: To ima smisel?

SCHULTZ: Nekdo ga tukaj serje.

STILISTKA: Medtem ko sedite, opravite telefonski razgovor.

SANTORI: Mislim, da ima metodo.

SCHULTZ: Če ima to kakšno zvezo s stilistiko, sem jaz bide!

STILISTKA: Koliko motenj lahko obvladamo v enem časovnem intervalu? Dodajmo še eno: neprijeten zadah. Običajna motnja pri delu s strankami. Vpeljujemo nov rekvizit: zobno ščetko. Imate jo v desnem žepu. Umetite umivanje zob v časovni interval.

MOŠKI: Brez paste?

STILISTKA: Sredstva za seminar so omejena.

(Moški opravi nalogo.)

VODJA SEMINARJA: Naj ugrizne v sendvič, preden si umije zobe!

STILISTKA: Sprejeto. Imate kakšnega?

VODJA SEMINARJA: Enega. Samo mu ga ne dam.

STILISTKA: V redu. *(Moškemu.)* Domišljajte si, da imate v žepu sendvič.

MOŠKI: Tako kot muho in telefon?

STILISTKA: Natančno tako.

SCHULTZ: Popolna nekonsistentnost pri uporabi rekvizitov. Eni so, drugih ni ...

(Moški ponovi nalogo.)

STILISTKA *(razočarano)*: Čisto brez stila! Grozno. Poskušajmo z glasbo. Hišnik, delovni posnetek! Vi pa delajte na mehkobi in lahkotnosti! A boste na koncu stranki pogledal v oči ves scuzan in prešvican? *(Glasba.)* Greva! Prazniti ... jesti ... umivati ... Ne daljšajte časovnega intervala, vedno več in vedno lepše v enakem času, to je bistvo moje lekcije in bistvo vaše nove službe!

SCHULTZ: Ta si pa domišlja, kaj je bistveno!

(Moški opravlja nalogo vedno bolj samozavestno.)

VODJA SEMINARJA: Gospa stilistka, opozarjam, da je vaš čas že potekel.

STILISTKA: Ne, ne motite, zdaj, ko, ko smo prišli do bistva! Poglejte ga! Vedno bolje! Temu jaz pravim lepota! Za lepoto gre, od začetka do

konca, to je triumf podobe novega oddelka ... Več in hitreje v en sam časovni interval, razširite mejno vrednost produktivnosti do absolutnega, do ene same in vseobsegajoče estetskosti! Še! Še! Še!

(*Moški do onemoglosti ponavlja naučeno, dokler vmes ne poseže Schultz.*)

SCHULTZ: Zadosti! Zadosti! Hišnik! Dajte izklopiti to debilno glasbo! A smo v cirkusu? Hišnik! Pa eno kavo mi prinesite. To je neverjetno. Človek ji ponudi začetek seminarja, potem pa ne zna nehat! Bom zdaj jaz nadaljeval, da bomo končno malo konkretni.

STILISTKA: Vi ne prenesete nobenega drugega razen sebe!

SCHULTZ: Gospod vodja seminarja?

VODJA SEMINARJA: Izvolite.

(*Hišnik prinese kavo.*)

SCHULTZ: No, pa dajmo. (*Moškemu.*) Kaj čakate? Uvod? Ga ne bo. Moja lekcija bo kratka. Jaz sem praktik. Bom poenostavil. Tretje nadstropje je med nabavo in prodajo. Kaj lahko sklepate iz tega?

(*Tišina.*)

SCHULTZ: No, dajmo, dajmo.

MOŠKI: Dodajanje vrednosti?

SCHULTZ: To ve vsak.

MOŠKI: Logistika?

SCHULTZ: Ne mi odkrivat tople vode. Jasno, da tudi logistika. To je logično.

MOŠKI: Nadzor?

VODJA SEMINARJA: To je moje področje, kandidat.

MOŠKI: Selekcija?

SCHULTZ: Pa kaj ste počeli do zdaj? Sedeli na ušesih? A imate kakšno predznanje?

MOŠKI (*se trudi*): Kaj v zvezi z multiplikacijo?

SCHULTZ: Kam ciljate?

MOŠKI: Nabava posreduje dva komada. Multipliciram, dobim štiri, dva sta profit.

SCHULTZ: Oprostite kolega, a sem lahko malce oseben?

MOŠKI: Seveda, ni problema ...

SCHULTZ: A vi kdaj fukate?

STILISTKA: Gospod vodja seminarja, moram protestirat ...

VODJA SEMINARJA: Nehajte težiti. Vi imate svoje metode, on ima svoje. A smo lahko malo demokratični?

SCHULTZ: Lahko nadaljujem? Hvala. Torej: a vi, kandidat, kdaj fukate?

MOŠKI: Ne vem, v kateri terminološki bazi se nahajate ...

SCHULTZ: Kakšna terminološka baza, govoriva o fuku! Še včeraj ste smrdeli po špiritu, zato mi ne ležite v rit s terminologijo, ki ste jo sneli na hodniku tako kot obleko in je sploh ne razumete! Fuk in multiplikacija, a je to tako težko povezati?!

MOŠKI: Aha. Zdaj razumem.

SCHULTZ (*razdražljivo*): Kaj razumete?

MOŠKI: Povezavo.

SCHULTZ: Potem odgovorite!

MOŠKI: Če kdaj ...? Ja. Občasno. V boljših časih vsak dan. Zdaj bolj redko. Nič stalnega nimam. Trenutno. Saj veste. Mi pa diši. Priznam.

SCHULTZ: Ne to, jebenti! Povezava!

MOŠKI: Aha. Povezava. Povezava meri na razmerje med odnosom in produkcijo ...

SCHULTZ: Čakte. A vi veste, kaj vas sprašujem?

MOŠKI: Zdaj mi je jasno.

SCHULTZ: Aha. Pa veste, zakaj vas to sprašujem?

(*Tišina.*)

SCHULTZ: Evo. Pa smo tam. Jasno mu je, kaj ga sprašujem, nima pa pojma o tem, zakaj ga to sprašujem!

SANTORI: Gospod Schultz. Kandidat je želel povedati, da razume osnovni aksiom vaše lekcije.

STILISTKA: Jaz ga pa, oprostite, ne razumem. Kakšno zvezo ima spolna aktivnost kandidata z ekonomijo transferjev?

VODJA SEMINARJA (*se hahlja*): Kar gre noter, mora tudi ven. Gospod Schultz je star praktik, zato ga imajo učenci radi.

STILISTKA: Mislite učenke?

SCHULTZ: Kaj je zdaj to? Kolegi in kolegice, ne bi bil rad zoprn, ampak, ali bi lahko potrpeli, da pridete na vrsto? Tako se ne da delati.

VODJA SEMINARJA: Prav imate. Prosim, nadaljujte.

SCHULTZ: Dobro. Povzetek. Kje sva ostala?

MOŠKI: Kje sva ostala?

SCHULTZ: Ja.

MOŠKI: Mislite na tisto povezavo?

SCHULTZ: Čakte. Čakte. Dajmo se najprej zmeniti, kdo tukaj sprašuje. A bomo kar vsi? Nekdo mora tudi odgovarjati. Jaz vas ne bom učil samostojnosti, razen če mi kdo plača! (*Tišina, vsesplošna zadrega.*) Pa kaj me gledate? Poglejte, kako me tale gleda. Kot da sem ga vprašal kaj posebnega. A sem vas vprašal kaj pomembnega, da se tako držite? Kaj o vrednostnem sistemu, če ga imate? Tukaj mu služba visi na nitki in

zdej misli, da je entuziazem vse? Revež se zatakne med nabavo in prodajo in blebeta o multiplikaciji samo zato, da bi prikrl, kako nima pojma o osnovah ekonomije? Žalostno spričevalo se vam obeta. Žalostno. Bolje, če bi ostal tam spodaj in štancal. Bolje.

SANTORI: Gospod Schultz, kaj hočete povedat?

SCHULTZ: Gospod Santori, ste vi mogoče nervozni? Kaj se spet silite?

SANTORI: Hočem reči, da je med vama komunikacijski nesporazum. To pa je že moje področje.

SCHULTZ: Tako se res ne da delat! Gospod vodja seminarja, zahtevam kratek razgovor na štiri oči!

VODJA SEMINARJA: A ga pošljem ven?

SCHULTZ: Naj kaj ponavlja, da ne izgubljam časa.

VODJA SEMINARJA: Gospa stilistka, zaposlite malo kandidata, da se pomenimo!

STILISTKA (*še vedno užaljeno*): A z debilno glasbo ali brez?

VODJA SEMINARJA: Ne bodite zamerljivi, za božjo voljo!

STILISTKA (*samovšečno*): Dobro. Greva. Ponoviva vajo, da se bo videlo, kdo na tem seminarju sploh kaj dela!

(*Moški pod nadzorom stilistke izvaja vajo "časovni interval".*)

VODJA SEMINARJA: Dobro, kaj zdaj hočeta? Pogovorimo se.

SCHULTZ (*Santoriju*): Nehajte se vtikat v moj diskurz.

SANTORI: Kakšen diskurz! Vi ste kolerik!

SCHULTZ: In vi ste žaljivi.

SANTORI: To je seminarsko delo. A je tako ali ni? In če posegate na moje področje ...

SCHULTZ: Vaše področje je ena sama megla. Komunikacije, lepo vas prosim!

SANTORI: Kaj pa vi veste o tem, če smem vprašat?

SCHULTZ: Čisto zadosti, da znam ocenit, kdaj kdo blefira!

SANTORI: A prav slišim? Vi to meni? Vse vaše ekonomske transferje in vso vašo znanost z vami vred prebavim za zajtrk!

SCHULTZ: A ste ga slišali? A ste ga slišali?

SANTORI: Obvladajte se. Kavbo ste polili!

SCHULTZ: Za vrat bi vam jo moral zlit!

VODJA SEMINARJA: Kolega, to je akademska debata. Lahko jo nadaljujete v kakšni reviji, cel kup uglednih imata na razpolago, mi pa dajmo raje speljat seminar do konca. (*Živčno.*) Do lonca. Do zvonca ...

SANTORI: Dobro. Dobro. Dobro.

SCHULTZ: Nič dobro! Zahtevam opravičilo!

SANTORI: Jaz vam? Se hecate? Kdo je pa začel?

VODJA SEMINARJA: Dovolj, gospoda. Dovolj! Če bomo drug drugega tako onegavili, ne bomo nikoli več prišli ven iz tega seminarja! Zakaj pa imamo kandidata?

SCHULTZ: No, prav. Ampak nismo še končali s tem.

SANTORI: Vedno na voljo, gospod doktor Schultz.

VODJA SEMINARJA: Hišnik!

(Pride Hišnik.)

HIŠNIK: Želite?

VODJA SEMINARJA: Pobrišite tole! In drugo kavo za kolega.

SCHULTZ: Ni treba. Je tako zanič.

(Hišnik pobriše tla in odide.)

VODJA SEMINARJA: Kolegi. Imam predlog. Mogoče je že čas za malo emotivne terapije. Gospa terapevtka, vi imate besedo. Gospa stilistka, hvala za posredovanje.

STILISTKA *(vljudno)*: Ni problem, gospod vodja seminarja.

VODJA SEMINARJA *(Terapevtki)*: Torej, tale osebek je vaš!

(Po kratki tišini.)

TERAPEVTKA: Fant moj! In tudi na tiste mislim, ki so ostali zunaj. Le kam so se zgubili? Če bi bili vsi tukaj, bi vas klicala moji fantje. Moj razred. Čisto sem zmešana. Toliko bi vam rada povedala.

SCHULTZ: Pa brez histerije, gospodična, če bi šlo.

TERAPEVTKA: Sploh ne vem, kje bi začela. Res je, sem zelo čustvena. Profesionalna deformacija, morda. Ampak dragi fant, ne bojte se čustev. Ne bojte se jokati. Ne bojte se smejati. Danes se bova naučila, kako se lahko smejite. Kadar koli. Ne glede na vse. Sredi sestanka. Sredi nabave. Sredi januarja. Sredi prodaje. Sredi kopalnice. Sredi oddelka. Zares smejite. Ampak začniva na začetku. Z malimi koraki. Začniva z nasmeškom. No, bo kaj? Droben, drobcen nasmešek, vas prosim. Za vašo terapevtko. Tako, zelo dobro! Še malo! No, no ... nehajte se no režati, nisva še tako daleč, poslušajte me! Z malimi koraki, sva rekla. Tako ... dobro. Zdaj pa počasi stopnjujva. Tako. Še. Naglas se smejemo, odprto, veselo! Tako, da! Zdaj pa na ves glas, z vsemi pljuči, z vsem, kar vas je, sam smeh vas je, tako, da, to je to! Zdaj pa dovolj, nehajte ... dovolj sem rekla, zadost!!!

VODJA SEMINARJA: Kaj se mi pa vi trije režite?

STILISTKA: Ker ste se tako vživeli v vajo.

VODJA SEMINARJA *(lakonično)*: A se vi niste?

TERAPEVTKA: Tako. Za prvič je kar bilo. Malo na silo, ampak je bilo. Zdaj pa druga lekcija. Izjava skozi smeh. To je bistveno za odnos do

nadrejenega. In tudi do stranke. Oba je treba očarati s pozitivnostjo, veseljem in sproščenostjo. Podajte neko izjavo, prosim.

MOŠKI: Hočete, da nekaj rečem.

TERAPEVTKA: Tako je.

MOŠKI: Kaj pa?

TERAPEVTKA: Kar koli.

MOŠKI: Kako mi gre?

TERAPEVTKA: Zelo dobro vam gre, fant moj! Zelo dobro!

(Tišina.)

TERAPEVTKA: No?

MOŠKI: Kaj?

TERAPEVTKA: Rekla sva, da boste podali izjavo.

SCHULTZ: Saj jo je podal, madonca, pravkar je vprašal, kako mu gre!

MOŠKI: Ne vem, kaj bi rekel v tem trenutku ...

TERAPEVTKA: Dobro. Blokada. Bom pomagala. Zakaj ste tukaj?

MOŠKI: Oddelek v prvem nadstropju je ukinjen in tukaj sem na seminarju za pridobitev potrebnih znanj za delo v sektorju med nabavo in prodajo, ki se nahaja v tretjem nadstropju podjetja, in ...

TERAPEVTKA: Dosti! Fant moj! Kaj govoriš? Rekla sem izjava! Kratka.

A se hočete smejat do smrti? Še enkrat: Zakaj ste tukaj?

MOŠKI: Ker ... sem nekvalificiran?

TERAPEVTKA: Dobro. To je izjava. Razumete? Ponovite: Tukaj sem, ker sem nekvalificiran.

MOŠKI: Tukaj sem, ker sem nekvalificiran.

TERAPEVTKA: Dobro. Zdaj pa v smehu.

MOŠKI: Tukaj sem, ker sem nekvalificiran.

TERAPEVTKA: V smehu!

MOŠKI: Tukaj sem, ker sem nekvalificiran!

TERAPEVTKA: To ni smeh, to je histerija. Vem, jaz sem ista, fant moj.

Kako te razumem. Še enkrat. Potrudi se! Zate gre!

MOŠKI: Tukaj sem, ker sem nekvalificiran!

TERAPEVTKA: No vidiš, saj gre!

VODJA SEMINARJA (*ki se zabava*): Lahko jaz nekaj rečem?

TERAPEVTKA: (*na videz strogo, čeprav se ji dobro zdi*): Lahko, ampak v smehu.

VODJA SEMINARJA: Naše podjetje – tretje nadstropje!

TERAPEVTKA: V smehu sva rekla, gospod vodja seminarja!

VODJA SEMINARJA: Naše podjetje – tretje nadstropje!

SCHULTZ (*Santoriju*): Ta je totalno otročji!

SANTORI: Noter je padel.

VODJA SEMINARJA: Naše podjetje – tretje nadstropje!

TERAPEVTKA: Smejte se med izjavo, ne po njej, gospod vodja seminarja!

VODJA SEMINARJA: Naše podjetje, tretje nadstropje!

TERAPEVTKA: Dobro. Zdaj pa obrnemo. Ne vi – fant naj se smeje! Vi izjava – on smeh! Višja oblika seminarskega dela: dialog!

VODJA SEMINARJA (*ki se je povsem vživel*): A lahko rečem kar koli?

TERAPEVTKA: Kar koli!

VODJA SEMINARJA: Naše podjetje – tretje nadstropje!

STILISTKA: To ste že rekli!

SCHULTZ: Madonca, pa ne boste še vi začeli!

VODJA SEMINARJA: Naš razred – v tretje nadstropje!

(*Smeh.*)

VODJA SEMINARJA: V tretje gre rado!

(*Smeh.*)

VODJA SEMINARJA: Srečni novi razred!

(*Smeh.*)

VODJA SEMINARJA: Sitost in sreča.

(*Smeh.*)

VODJA SEMINARJA: Sito in vreča.

(*Smeh.*)

VODJA SEMINARJA: Vse na zaprti oddelek!

(*Smeh.*)

VODJA SEMINARJA: Terapevtko na zaprti oddelek!

(*Smeh, potem tišina. Terapevтка nenadoma začne krčevito jokati.*)

VODJA SEMINARJA: Gospa Slava? Je kaj narobe?

TERAPEVTKA: Oprostite mi. Oprostite. Napad žalosti. Same ruševine. Nimam odgovora, fant moj. Zelo boli. Zlasti zjutraj. Ko je še mrak. Ko se boste nehali smejat, bo prepozno. Bo že konec. En sam poljub na mrzla usta ... En sam. Kadar se ne smejem, se ubijam. Oprostite mi. Moji fantje. Nimam kam. Nimam kam. Oprostite mi.

(*Dolga tišina.*)

VODJA SEMINARJA: Boste tabletko?

TERAPEVTKA: Ne, hvala.

VODJA SEMINARJA: Kje smo zdaj?

SANTORI: Mogoče je pa zdaj čas, da prevzamem jaz.

VODJA SEMINARJA: Seveda. Seveda, gospod Santori. Hvala, gospa terapevтка. Bilo je zelo ... poučno.

SANTORI: Stvar je postala zanimiva. Komunikacija, namreč; na to se navezujem. Zapleteno. V osnovi nerešljivo. Lahko bi rekli tudi občevanje. Umetnost občevanja. (*Moškemu.*) Govorim o arhetipih. Sodobne

tehnologije ne boste razumeli, če pred tem ne boste doumeli arhetipov. In o tem bova danes govorila. Gospod vodja seminarja, dovolite mi majhen eksperiment.

VODJA SEMINARJA: Saj vas poznamo, Santori. Vi hočete peljat stvari vedno malo po svoje. Samo ne pretiravajte.

SCHULTZ (*zlovoljno*): Takšnemu narcisu to zastonj govorite.

SANTORI: Hvala. Torej, umetnost komuniciranja. Kot rečeno, uporabljal bom besedico občevanje, ker mi je ljubša. Do sedaj je bilo vaše občevanje enosmerno, spoštovani kandidat. To velja za ves vaš razred. Občevali ste z nadrejenimi. Če upoštevamo etažo, v katero se morda selite, lahko rečemo, da bo od zdaj vaše občevanje dvosmerno. Občevali boste z nadrejenimi in občevali boste s podrejenimi. Občevanje s strankami zaenkrat puščamo ob strani, ker to sodi v področje zapeljevanja.

STILISTKA (*Schultzu*): Saj vidva podobno mislita, ne vem, zakaj se kar naprej kregata.

SCHULTZ: Dajte, no. On prodaja toplo vodo.

SANTORI: Lahko nadaljujem?

VODJA SEMINARJA: V čem je vaš eksperiment?

SANTORI (*Moškemu*): Tega seveda ne bom izdal vnaprej. Bodite samo malo pozorni na tega gospoda tukaj. (*Pokaže na Schultza.*)

SCHULTZ (*zlovoljno*): Kaj me spet vleče za kocine?

SANTORI: Torej. Če hočete razumeti bistvo komunikacije, se morate vrniti daleč nazaj. Ko so predniki tega uglednega gospoda še živeli na drevesih.

SCHULTZ: A ne bo nehal?

SANTORI: Drugače rečeno, za hip si predstavljajte tega gospoda kot opico, ki poskuša navezat stik s sebi sorodnim primatom.

SCHULTZ: Ne, tukaj pa res moram protestirat! To so te raziskovalne metode, ali kako jim pravijo, ampak jaz jim pravim diletantske! To ni za resen seminar! Pa še žaljive so, jebenti!

VODJA SEMINARJA: Ne bodite žaljivi, Santori!

SCHULTZ: Ne! Kar pustite ga, me sploh ne moti! Ga sploh ne poslušam! Zame ne obstaja.

SANTORI: Zdaj, ko ste imeli priložnost videti redek in nazoren primer enosmerne komunikacije, stopiva še korak naprej in ...

SCHULTZ: Mu bom jaz dal enosmerno komunikacijo! Ne mi iz znanosti delat marmelado!

SANTORI: Kaj vi pravite na te očitke, gospa stilistka? So upravičeni? Zanima me vaše mnenje.

STILISTKA (*počaščena, vrne s komplimentom*): Vi ste tak mediteranski tip, veliko sonca, sadja in oliv. Gospod Schultz, vi ste pa bolj tak germanski burgeršnicl, pa brez zamere!

VODJA SEMINARJA: Spoštovani kolegi ...

SCHULTZ: Tole bomo pa razčistili, pa če smo do zjutraj tukaj! Očitno me izziva! Oba me izzivata! (*Stilistki.*) In če že hočete vedet: ta razred ima eno samo napako: da ni v njem nobene prave babe! To je to!

STILISTKA: Obnašajte se letom primerno, gospod Schultz ...

VODJA SEMINARJA: A bosta nehala ali ne?

SCHULTZ: Tiho, ko jaz govorim. Me prav en drek briga! Jaz sem svoj čas pospravil tri takšne stilistke na teden, pa še me je nekaj ostalo za doma! Ji bom jaz dal burgeršnicl. Z majonezo!

STILISTKA: Raje dam nobenemu, kot vam!

VODJA SEMINARJA (*močno povzdigne glas*): Zdaj je pa zadosti! Kaj si bo mislil kandidat? Kdo vodi seminar, jebenti?! A kdo sploh še upošteva moj položaj? Če jaz rečem zadosti, je zadosti! Imam vsa pooblastila. Ne se mi tukaj šopirit z vašo znanostjo. In to vsi! A res mislite, da ste tako nad vsem? Res je, da sem videti mlad, ampak sem star birokrat. Preživel sem tudi drugačne čase, kot je ta, madonca! In veste, zakaj? Ker jaz stopim na stol, če mi kdo zakriva pogled! Ga ni bilo sistema, ki mi ne bi tresel stolčka, ampak vedno padem na rit! Jaz imam stališče! Sedišče ... (*Se z voljo zbere.*) Stališče!

(*Dolga tišina.*)

SANTORI (*vljudno*): Lahko nadaljujem, spoštovani vodja seminarja?

VODJA SEMINARJA (*po kratkem premisleku*): Lahko.

SANTORI: Hvala. (*Zmagoslavno.*) Ste videli, kandidat? Kaj sva se naučila? Naučila sva se, da je bistvo eksperimenta provokacija. In kot posledico moje provokacije ste imeli priliko spremljat izjemen in neponovljiv komunikacijski vzorec, s katerim se boste srečali v novem oddelku.

SCHULTZ: Ta tip nas ima tukaj za poskusne zajce, jebenti!

SANTORI: Demonstratorje, mogoče.

STILISTKA: Demonstrator, to je manj kot asistent. Gospod Santori, tokrat pa moram dati gospodu Schultzu prav. Ne žalite kolegov. Titulirajte jih tako, kot se njihovemu položaju spodobi.

SANTORI: Z odličnim spoštovanjem, gospa stilistka. Razred usposabljam za delo v tretjem nadstropju. Njihova uspešnost je odvisna od naših sposobnosti. Mene zanima, kako bodo pripravljeni na stik z novim okoljem. To imam jaz za bistveno. Vsak se trudi po svojih močeh, mar ne?

VODJA SEMINARJA: V redu, Santori. Ste hoteli še kaj povedat?

SANTORI: Zaenkrat ne.

VODJA SEMINARJA: Boste preverili znanje?

SANTORI: Sem povsem zadovoljen s prikazanim.

SCHULTZ: Seveda ga ne bo preverjal, saj ni kaj preverit! On zganja teater!

VODJA SEMINARJA: Potem sem jaz na vrsti. (*Terapevtki.*) Vi se pa prosim nehanje tako depresivno držat, ker ima že mene, da bi vzela tableto! Mogoče ne veste, ampak imate vpliv na ljudi. Torej, besedico ali dve o nadzoru. Ampak preden pridemo na to pomembno temo ... šemo ... tremo ... gremo, gremo kam? Na povzetek znanj. Koordinacija. Predlagam časovni interval gospe stilistke, oplemeniten z nasmeškom, ki ste ga osvojili pri emotivni terapiji, medtem ko naglas ponavlja vsebino lekcij gospodov Schultza in Santorija.

SANTORI: To pa ne gre, gospod vodja seminarja.

VODJA: Zakaj ne?

SANTORI: Ker se najini lekciji izključujeta.

VODJA SEMINARJA: Kako to mislite, izključujeta?

SCHULTZ: Tokrat se strinjam z njim. To je nezdružljivo.

VODJA SEMINARJA: Zakaj nezdružljivo?

SANTORI: To je vendar jasno. Njegovo lekcijo se kandidat lahko napifla, moja pa mora razumeti.

SCHULTZ: A ja? To, kar vi učite, lahko razumete le vi sami.

VODJA SEMINARJA: Pa kaj vama je zdaj? Vidva vidita samo vsak svoj vrčiček. A ne bi malo pogledala čez svoje strokovne planke? Kaj pa povzetek? Uporabnost? Vztrajam pri svoji ideji.

SANTORI: In jaz ji odločno nasprotujem.

SCHULTZ: Jaz enako.

VODJA SEMINARJA: In kaj bomo zdaj? To ne pelje nikamor!

SCHULTZ: Odpredavajte svoje in naj si kandidat sam naredi povzetke!

A mu bom še tamalega držal, ko bo šel na stran?

STILISTKA: Jaz tega nivoja ne morem več prenašati!

SCHULTZ: Kdo je pa privlekel sem ta sekret, jaz ali vi?!

STILISTKA: To je učni rekvizit!

TERAPEVTKA: A lahko jaz nekaj predlagam?

VODJA SEMINARJA (*sarkastično*): Vi? Predlagate? Kaj? Da ga vržemo in se še režimo zraven?

TERAPEVTKA: Predlagam, da se fant polovico časovnega intervala smehlja ob misli na lekcijo gospoda Schultza, polovico pa ob misli na lekcijo gospoda Santorija.

VODJA SEMINARJA: To ni slaba ideja.

SANTORI: Kompromis.

SCHULTZ: Polovičarstvo.

SANTORI: Politika.

VODJA SEMINARJA: Me prav en drek brigajo te vajine malenkosti! Tako bo, kot je predlagala gospodična. Pa še žaljivo ni do nikogar. Torej, kandidat: polovico časa za Schultza, preostalo za Santorija. Gremo na povzetek. Hišnik!

(Pride Hišnik.)

HIŠNIK: Želite?

VODJA SEMINARJA: Delovni posnetek po izboru gospe stilistke. Dajmo, hitro!

(Hišnik izgine.)

VODJA SEMINARJA: Skrajni čas, da jaz prevzamem seminar. Alo, gremo!

(Glasba. Moški poslušno opravlja nalogo. Veliko mu je do tega, da bi zapustil dober vtis. Vodja seminarja ga spremlja s pripombami. Na začetku zadržano, potem pa vedno bolj temperamentno, na koncu skoraj ekstatično.)

VODJA SEMINARJA: Razgibajte se končno malo. Dajmo. Da bo več krvi v možganih, ko delamo povzetek. Povzpetek. Gremo. Zdaj žanjete obresti. Razredne obresti. Zavesti. Obresti razredne zavesti. Oddelki se dopolnjujejo. Eden gre v drugega. Ven in not. Ven in not. Med nabavo in prodajo je vaše novo mesto. Stilizem. Ekonomija. Komunikacije. Terapija. Posoda tisočerih možnosti. Dvajset stopnic, par fikusov. Multiplikacija. Profit. Pomfrit. Zdaj žanjete, kar ste sejali. Poscali. Srečni novi razred. Rojen pod srečno zvezdo. Nasmeh za transfer. Transakcija. Transformator. Trans. Pa kaj je to?! Kaj se tako držite? A je to kakšno veselje? A je to kakšen smeh? Pozabite Schultza, pozabite Santorija, a znate jodlat? Seveda znate, dajte jodlat, a smo doma ali nismo, jodlajte, pizda vam materna, to vas bo ohranilo, jodlajte na svojem kuclju, pa tudi če vse drugo pozabite, tako ja, zajodlajte, ko sedete na školjko, potem pa veselo v svet nabave in prodaje ...

SCHULTZ: Gospod vodja seminarja!?

(Vodja seminarja zasopel obmiruje in Moški z njim.)

VODJA SEMINARJA: Jaz delam povzetek, kaj me gledate?

SCHULTZ: To je pod vsako kritiko, gospod vodja seminarja.

SANTORI: Držite se tega, kar obvladate.

SCHULTZ: Mene naj pozabi! Ta je pa najboljša!

STILISTKA: Tudi jaz protestiram. Kandidata silite v nekontrolirano in neartikulirano rjojenje! Pokvarili ste vse, kar sem ga naučila.

TERAPEVTKA: Brez moči. Človek je tukaj brez moči.

VODJA SEMINARJA: Dajte mi no mir vsi skupaj. Jaz samo mašim luknje v znanju, ki jih puščate za sabo!

SANTORI: Kaj ne bi najprej zamašili svoje?

VODJA SEMINARJA: Kaj hočete povedat?

SCHULTZ: Hoče povedat, da še vi odpredavajte svojo lekcijo!

TERAPEVTKA (*mu pihne na dušo*): Varnostni vidiki, nadzor, vi ste mojster za to področje. To vsi vemo.

SANTORI: Ne dajte se prosit. Pa brez zamere!

VODJA SEMINARJA: Naj bo. Kandidat. Ste pripravljeni na zadnjo lekcijo?

MOŠKI: Pripravljen ...

VODJA SEMINARJA: Kaj je?

MOŠKI: Lahko dobim kozarec vode?

VODJA SEMINARJA: Kakšen glas pa imate? Kot da vam ga je nekdo odrezal!

STILISTKA: Vodja seminarja, če vas na kolenih prosim!

VODJA SEMINARJA: Ja, ja. Hišnik!

(*Prikaže se Hišnik.*)

HIŠNIK: Želite?

SCHULTZ: A nas tudi tale zajebava?

SANTORI: Zakaj?

SCHULTZ: "Želite?" Vedno isto. Saj ni natakar!

VODJA SEMINARJA: Prinesite kandidatu kozarec vode.

(*Hišnik izgine.*)

VODJA SEMINARJA: Kaj torej pomeni nadzor? To je vseobsegajoč pojem. Dobro, so tatvine. Je kriminal, da ne grem v detajle. Povsod so lopovi, ne samo na oddelku med nabavo in prodajo. To so pomembni vidiki, ampak ne bistveni za naš seminar.

(*Hišnik se vrne z vodo, jo odloži pred Moškega in odide.*)

SCHULTZ (*medtem Santoriju*): Ga že slutim. Hodil bo kot maček okrog vrele kaše, potem ga bo pa z gumijevko po glavi. Tipično za varnostnika!

VODJA SEMINARJA (*Moškemu*): Kaj pa se spakujete? A je topla?

MOŠKI: Ne, želodec nagaja ... trema.

VODJA SEMINARJA: Ja. Seveda. Tudi jaz se ne zabavam. Veste, mudi se mi nazaj v sadovnjak, tam najdem svoj mir ... svoj pir ... svoj sir ...

SANTORI (*Schultzu*): Prav na zanimiv način se izgublja.

VODJA SEMINARJA: Kaj hočem povedat? Hočem povedat, da je novi oddelek neke vrste sadovnjak. Vprašanje je, ali bo kaj zrastle v njem!

TERAPEVTKA: Lepa metafora, gospod vodja seminarja!

SCHULTZ: Nehajte mu pihat na dušo, ker ne bo nehal do zjutraj! A veste, koliko hobijev ima ta človek?!

VODJA SEMINARJA: Slišim, kaj pravite, doktor. In imate prav. Jaz nikoli ne mečem časa stran. (*Nazaj k Moškemu.*) Kaj najdemo v sadovnjaku, kandidat?

MOŠKI: Slive?

VODJA SEMINARJA: Še kaj?

MOŠKI: Hruške, jabolka ...

VODJA SEMINARJA: Kaj manjšega, morda?

MOŠKI: Rabarbaro?

VODJA SEMINARJA: Dajva pogledat malo širše!

SCHULTZ: Me prav zanima, kam se bo zaplezal!

STILISTKA: Občutek imam, da se ga loteva hortikulturno!

SANTORI: Neobičajno.

VODJA SEMINARJA: No?

MOŠKI: Ne razumem vas čisto dobro.

TERAPEVTKA: Dajte mu no malo pomagat, gospod vodja seminarja!

VODJA SEMINARJA: V redu. Vam bom pomagal. Njej se zahvalite. Na vrtu najdemo š... š... ?

MOŠKI: Ščinkavce?

VODJA SEMINARJA: Ma kakšne ščinkavce! Upoštevajte varnostni vidik! Š... š...

MOŠKI: Škropilnice?

VODJA SEMINARJA: Sva že bližje. Zakaj so škropilnice? Da uničujejo š... š... š...

MOŠKI: Škodljivce!

VODJA SEMINARJA: Evo! To je to.

SANTORI: Spretno izvedena dedukcija.

STILISTKA: Samo metafore so nekam banalne. Oh, ta narava!

VODJA SEMINARJA: Škodljivci so v vsakem sadovnjaku. V vsakem! Kaj lahko sklepamo iz tega?

SANTORI: Vem, kam ga napeljuje! Presenetljivo učinkovito!

MOŠKI: Sklepamo lahko, da so v tem razredu škodljivci.

VODJA SEMINARJA: Tako je! In če škodljivca spustimo na oddelek, bo požrl vse, kar je danes tu zdravega in kar obeta! In potem bo ta kontaminirani oddelek nažrl celo podjetje, kot kobilice se boste širili okoli s svojo slaboumnostjo, vsi lenuhi bodo stopili skupaj, kakšna notorična ideološka stonoga bo razpihala roje tega mrčesa razrednega v vsako poro našega profitno produktivnega sistema, in bo šlo podjetje cugrunt, vi pa na cesto naprej nažirat in škodljivost multiplicirat, in vse samo zato, ker smo bili mi danes tukaj neprevidni in brez nadzora! (*Tišina.*)

VODJA SEMINARJA (*zmagoslavno gleda po kolegih, ki so pod vtisom*):

In zato, dragi moji, je pomemben naš seminar! Da to prepreči!

SANTORI: Vedno sem ga imel zgolj za birokrata. Ampak v njem je nekaj več ...

VODJA SEMINARJA: Škodljivca je potrebno odkriti in eliminirati. Razumete, o čem govorim?

MOŠKI: Razumem.

VODJA SEMINARJA: Pohvalno. Kje je potrebno začeti? Začeti je treba pri sebi.

MOŠKI: Pri vas?

VODJA SEMINARJA: Ne pri meni, jebenti! Pri vas.

MOŠKI: Pri meni?

VODJA SEMINARJA: Danes ste tukaj edini predstavnik razreda. Kaj se čudite?

MOŠKI: Ampak to je nepotrebno. To res ni potrebno.

VODJA SEMINARJA: Zakaj ne?

MOŠKI: Zato, ker je moja pripadnost neomajna. Res mi gre za stvar.

VODJA SEMINARJA: Počasi. Kako lahko trdite kaj takega?

MOŠKI: Ker to vem! Drugače ne bi bil tukaj.

VODJA SEMINARJA: Hočete reči, da drugim ne gre za stvar, ker jih ni tukaj?

MOŠKI: Ne vem. Mogoče je prišlo do zmede z urniki ...

VODJA SEMINARJA (*ga prekine*): Kako dobro se poznate?

MOŠKI: Sebe? Kako dobro poznam sebe?

VODJA SEMINARJA: Sebe, ja! A me ne razumete? A ne govorim razločno?

MOŠKI: Govorite, gospod vodja seminarja ...

SANTORI (*Schultzu*): Tale jih je pa v življenju že nekaj zaslišal!

SCHULTZ: Se strinjam, da obvlada.

VODJA SEMINARJA: No?

MOŠKI: Včasih grem vase. Nimam daleč. Dobro se poznam. No, ja. Približno.

VODJA SEMINARJA: Dobro. Ampak obleke, ki jo danes nosite, pa ne poznate niti približno, kaj?

MOŠKI: Sposojena je, a razmišljam o odkupu ...

VODJA SEMINARJA: Poglejte malo po žepih.

MOŠKI: Po žepih?

VODJA SEMINARJA: Ja, pobrskajte.

STILISTKA: Pa ne je čisto zmečkat, če lahko pripomnim!

(*Moški brska po žepih.*)

MOŠKI: Kaj iščem?

VODJA SEMINARJA: Osnovno vprašanje nadzora. Tega ne boste vedeli, dokler ne boste našli.

MOŠKI: Nič. Vse prazno.

VODJA SEMINARJA: Kaj pa torba? Odprite torbo in jo preiščite.

STILISTKA (*zlovoljno*): A naj jodla zraven?

VODJA SEMINARJA (*strogo*): Tišina. Zdaj jaz vodim seminar. Natančno jo preiščite.

(*Moški brska po torbi.*)

VODJA SEMINARJA: No?

MOŠKI: Pa res! Nekaj je noter!

VODJA SEMINARJA (*presenečeno*): Kako? Nemogoče. To ne more biti!

MOŠKI: Nekaj je!

VODJA SEMINARJA: Morala bi biti prazna! Kaj pa držite v roki?

MOŠKI: List papirja.

VODJA SEMINARJA: List papirja. Prazen?

MOŠKI: (*Pogleda, hitro umakne pogled.*)

VODJA SEMINARJA: Vidim, da nekaj piše. Kaj piše?

MOŠKI (*v očitni zadregi*): Nič posebnega ...

VODJA SEMINARJA: Kaj zardevate? Ste vi to napisali?

MOŠKI: Nikakor!

VODJA SEMINARJA: Pokažite!

(*Moški okleva.*)

VODJA SEMINARJA: Dobro. Sami ocenite pomen tega, kar piše na listu. Z eno besedico, prosim.

MOŠKI: Škodljivo.

SCHULTZ: Poglejte, kako je zašvical! Nekaj skriva.

VODJA SEMINARJA: Zdaj se pa odločite, kaj boste storili. Samoiniciativno.

MOŠKI: Samoiniciativno ...

VODJA SEMINARJA: Tako je. Upoštevajte varnostni vidik. Nadzorni vidik. Kaj boste storili?

MOŠKI: Lahko strgam, uničim?

VODJA SEMINARJA: A ste v svobodni državi ali niste? Lahko storite kar koli. Nihče vas v nič ne sili. Ampak dobro premislite!

(*Tišina. Moški nekaj časa neodločno strmi predse; potem stopi do Vodje seminarja in mu izroči papir.*)

MOŠKI: Izvolite.

VODJA SEMINARJA: Zakaj mi to dajete?

MOŠKI: Mislim, da morate to prebrat.

VODJA SEMINARJA: Hvala. Lahko sedete. (*Zmagoslavno.*) Evo. Pogledajte si zdaj učinek moje lekcije, gospod Santori. Vi, ki imate radi nekonvencionalne metode! Kandidat je sam prišel k meni. Nihče ga ni silil v to. Temu jaz pravim ponotranjen varnostni sistem. Da vsak sam ve, do kje lahko gre. Tako. Zdaj bom pa prebral, kaj piše.

(*Vodja seminarja si natakne očala, bere.*)

SCHULTZ: No?

VODJA SEMINARJA (*resno*): Imamo problem.

STILISTKA: Kakšen problem?

VODJA SEMINARJA: Hud problem.

SANTORI: Pretiravate?

VODJA SEMINARJA: Hud problem, pravim! Kdo je to napisal? Narisal ... nasral ...? (*Tišina.*) Zdaj se bom pa jaz osebno navezal na vašo lekcijo, terapevtka. Veste, kako? Znorel bom. Znorel. (*Divje.*) Kdo je ta prasica, ki riže po mojem sadovnjaku?! Ti preklet mulc ti! Ne mi tukaj prodajat tega nedolžnega ksihta! Pa se delat, kako nimaš nič s tem, če je pa ležalo v tvoji torbi? Kaj bo rekla direkcija, če se tole razve?

TERAPEVTKA: To ni njegova torba!

SANTORI: Umirite se. Kaj piše na listu?

VODJA SEMINARJA: Gospa stilistka, preberite na glas!

STILISTKA (*vzame papir, prebledi*): Ne morem. To je grozno.

SCHULTZ: Pokažite no, a smo otroški vrtec? (*Bere.*) Mhm. Tipična oblika intelektualno inferiornega terorizma. Ne spodbija ene same – ampak res ene samcate – ekonomske zakonitosti. Brez komentarja.

SANTORI: Dajte sem. (*Po kratkem premisleku.*) S stališča primitivne komunikacije drzno. Redek primer že izumrle razredne zavesti. Morda bi si upal osnovno misel celo podpreti, če ne bi bila skregana z osnovami kulturnega občevanja. Kaj pravite vi, gospa terapevtka?

TERAPEVTKA (*Vzame list, bere. Popade jo nezadržan smeh, krohota se na vsa pljuča. Ko se neha smejati, nastopi rahla zadrega.*)

VODJA SEMINARJA: Ste končali? Hvala. Dajte list sem. (*Nekaj mu ne da miru.*) Kaj pa vidite na tem smešnega?

TERAPEVTKA: Se opravičujem. Napad histerije. Saj me poznate. Včasih me zanese ... Hvala, ker me prenašate. Ti moji fantje!

(*Se hihita sama vase.*)

SCHULTZ: Gremo k stvari, vodja seminarja!

SANTORI: Mogoče se je res treba pogovoriti.

VODJA SEMINARJA: Vpričo njega se ne moremo pogovarjat, to je interna zadeva. Delikatna.

STILISTKA: A ga zaposlim?

VODJA SEMINARJA: Ne. Hišnik! Za par minut ga bomo poslali ven.

(Vstopi Hišnik.)

HIŠNIK: Želite?

SCHULTZ: Ta nas res zajebava!

VODJA SEMINARJA: Peljite kandidata ven. Naj gre v menzo, zrihtajte mu sendvič. Tak, tapravi!

MOŠKI: Sem končal?

VODJA SEMINARJA: Ne še. Čaka vas zaključni nastop.

SCHULTZ: Če ugotovimo, da niste vi napisali tega zmazka!

MOŠKI: Prisežem!

VODJA SEMINARJA: Pejte še enkrat čez vse lekcije, medtem ko mi tukaj razčistimo par reči.

STILISTKA: Dobro se pripravite, da popravite vtis!

MOŠKI: Povzetek?

VODJA SEMINARJA: Povzetek. In lasten komentar. Samoiniciativen. Še kakšno navodilo kandidatu?

STILISTKA: Naj bo estetsko.

TERAPEVTKA: Čustveno.

SCHULTZ: Z neko železno ekonomsko logiko v ozadju, jebenti!

SANTORI: Malo provokacije ne bi škodilo, da ne bomo zaspali.

SCHULTZ *(cinično)*: Ja, preoblecite se v žensko, če si upate, pa vam damo desetko, ha!

(Moški skupaj s Hišnikom zapusti učilnico.)

TERAPEVTKA: Ni se vam treba norca delat iz njega.

VODJA SEMINARJA: Takole. Zdaj pa direkt k stvari. Gospa stilistka, kaj pa počnete? A se vam meša?!

STILISTKA: Ne razumem ...

VODJA SEMINARJA: A si želite dočakat dostojno penzijo?

STILISTKA: Na kaj namigujete?

VODJA SEMINARJA: Ta torba tukaj je vaš rekvizit, mar ne?

STILISTKA: Ni moj privatno, to je službena oprema, ki ...

VODJA SEMINARJA: Uporablajte jo na svojo odgovornost. Kar pomeni, da za njo odgovarjate!

STILISTKA: Čakajte malo. A želite povedat, da sem jaz napisala tole?!

VODJA SEMINARJA: To se kaže kot zelo verjetno.

STILISTKA: Nimam odgovora na to insinuacijo!

SANTORI: Dajte no, gospod Vrisk. Poglejte jo vendar! Malo občutka za realnost!

VODJA SEMINARJA: Kdor živi s sindikalistom, je vsega zmožen!

STILISTKA: Moja strokovnost je neoporečna!

VODJA SEMINARJA: Kaj pa pripadnost podjetju?

STILISTKA: Je dokazana! V moje privatno življenje se pa ne mešajte!

Nisem nobena šivilja, da me boste metali na cesto!

SCHULTZ (*Vodji seminarja*): Nočem se mešat v vašo stroko, ampak jaz bi se zadeve lotil drugače.

VODJA SEMINARJA: Kako, na primer?

SCHULTZ: Ta zadeva je provokacija, se strinjamo?

VODJA SEMINARJA: Se. Vsekakor.

SCHULTZ: Dobro. Kdo tukaj ves čas nekaj provocira? Eksperimentira?

VODJA SEMINARJA: Santori?!

SCHULTZ: Zakaj pa ne.

VODJA SEMINARJA (*Santoriju*): Kaj pravite na to?

SANTORI: Pravim, da je to zelo prozorno. Pamflet mi je podtaknil Schultz, da me lahko denuncira. To je jasno.

SCHULTZ: Po akademskih kriterijih je to, kar piše, vaš nivo!

SANTORI: Argumente, prosim!

SCHULTZ: Vi ste vedno sovražili avtoritete, Santori. In veste zakaj? Ker je sami nikoli niste imeli. Vi isto mislite kot tisti zunaj, samo nimate jajc, da bi živeli kot oni. Bolje je takole iz akademskega stolčka in z dobro plačico v žepu afne guncat!

SANTORI: Če ste vi avtoriteta, sem jaz podmornica, gospod doktor Schultz. In to švabska! Sploh pa z vami komuniciram samo še pismeno. (*Vodji seminarja.*) Meni osebno se zdi ta vaša zagnanost pretirana, ampak če mislite, da koristi seminarju, v redu. Samo na nekaj pozabljate.

VODJA SEMINARJA: Na kaj le?

SANTORI: Če se že odkrito pogovarjamo, bi lahko kaj rekli tudi o vas.

VODJA SEMINARJA: Recimo?

SANTORI: Vse po vrsti nas sumite. Kje pa piše, da tega niste napisali vi?

VODJA SEMINARJA: Jaz? Se vam blede?!

SANTORI: Dajte no, Vrisk. Vsi vemo, da niste od danes. Včasih vam to, kar tukaj piše, ni bilo tako tuje, mar ne?

VODJA SEMINARJA (*mračno*): Ne si mene nakopat za sovražnika, Santori.

STILISTKA: Ne vem, kam to pelje. A ne bi vsaj za en trenutek pomislili na možnost, ki ste jo takoj zavrgli? Po moje je to napisal kandidat sam.

VODJA SEMINARJA: Tudi meni ta misel ni tuja. Zakaj vi to mislite?

STILISTKA: Bil je zmeden. Nепrepričljiv. To smo vsi videli, mar ne? Imel je slabo vest. Očitno.

SANTORI: Zakaj bi sebi podtaknil list v torbo? To ni logično. Kaj ima od tega?

TERAPEVTKA: Ah, dajte no, ubogi fant! Pustite ga na miru. On pa res ni kriv!

STILISTKA: Tudi meni se smili, ampak gre nam za resnico, mar ne?

VODJA SEMINARJA (*živčno*): Resnica ... raca ... robec ... rekle ...

SCHULTZ: Kje spet blodite? Speljite preiskavo do konca, če ste se je že lotili!

TERAPEVTKA: Fant ni kriv!

VODJA SEMINARJA: Kaj ga pa vi tako močno zagovarjate?

SCHULTZ: Tudi jaz mislim, da ni kriv. Saj je res, da je zvit, z vsemi žavbami namazan, ampak je tudi ambiciozen. Če hoče uspet, se ne bo več bratil s tistimi spodaj, to je jasno!

VODJA SEMINARJA (*hodi okrog Terapevte*): Ta je pa dobra! Ne on – vi, spoštovana terapevtka! Na vas človek ne bi nikoli pomislil!

TERAPEVTKA: Kaj jaz?

VODJA SEMINARJA: Kar naprej ste ga nekaj zagovarjali in se mu nasmihali!

TERAPEVTKA: A je to prepovedano?

VODJA SEMINARJA: Prepovedano ni, spodobi se pa tudi ne!

TERAPEVTKA: Potem mi dajte mir!

VODJA SEMINARJA: Nič vam ne bom dal mir. Moji fantje, pa te reči! Prečital sem vas! Vam je vseč, da ostanejo pobalini in jih potem kurite s takšno pisarijo. Vi sami rabite terapijo, spoštovana terapevtka, in to v kakšni prevzgojni ustanovi!

SANTORI: Teh ni več, gospod Vrisk.

VODJA SEMINARJA: Pa bi lahko kakšno obdržali!

(*Tišina.*)

TERAPEVTKA: Vas je strah. Vse vas je strah. Tudi mene je strah. Strah me je občevati z vami. Bojim se vaše lepote. Bežim od vaše znanosti. Jokam nad svojo neumnostjo. Švicam. Pod pazduho. V mednožju. Kadar se ne smejem, se ubijam. Bežim od sebe. Bežim od vas. Ujeli ste me. Ne znam več ven. Ne zmorem. Ne znam povedati. Zaklepam vrata. Zapiram okna. Spuščam zaveso. Da ne vidim. Da ne slišim. Smehljam se v ogledalo. Poljubljam šminko. Tiščim si ušesa. Švicam. Se umivam. Vsako jutro. Vsak večer. Ne vem, kdo sem. Ne vem, kdo sem.

(*Dolga tišina.*)

SCHULTZ: Mislim, da je na to vendar treba nekaj reči. Kar zdaj počnemo tukaj, nima več nobene praktične vrednosti. Ampak prav nobene! Jaz za razliko od spoštovane terapevte še zmeraj vem, kdo sem. Nekaj

vam bom rekel. Vsem skupaj. Takle seminar je meni mala malica. Lahko se vsi skupaj postavite na glavo, ampak doktor Schultz ve, kaj je to zdrava pamet! Ne samo tale kandidat – nobeden izmed vas ne bi pri meni opravil izpita! Ampak me ne briga, ker niste pri meni v šoli. Ne vi, ne on in tudi ne vsi ostali, ki še čakajo zunaj. Jaz bom direkciji osebno povedal, kaj si mislim o vsem skupaj. Moje poročilo bo kratko, eksaktno in uporabno. Za to sem plačan; drugo me ne briga.

STILISTKA: Trdno verjamem v to, kar delam. Če je že kje kakšen dvom, potem je onkraj tega. Ne rečem, da me kdaj ne obide! Tudi jaz imam svoje krize! Staram se. Vem to. Čutim to. Počasi, a zanesljivo se staram. Tudi moj časovni interval ima neke svoj konec. Nisem naivna. Prav potuhnjeno me čaka. Ampak se ne dam! Jaz sem profesionalka. Ko stopim v službo, mi gre zares. Zato me prosim ne obtožujte anarhizma, če vaše eksistence nimajo nobene estetske dimenzije!

SANTORI: Lahko bi kaj dodal k temu, kar pravite, pa ne bom. In veste zakaj ne? Ker se mi enostavno ne ljubi več. Ker me ne zanima. Dolgočasite me. Do konca in nepovratno me dolgočasite. V nič več se ne vtikam, samo še opazujem. V tem najdem svoj užitek. In ko me bo še to začelo dolgočasit, bom zapustil seminarje.

STILISTKA: Kaj boste pa potem počeli?

SANTORI: Sem homoseksualec, gospa stilistka. Toplovodar, kot bi rekel praktik Schultz. V tem najdem svoj užitek. Verjemite, da bi imel kaj početi.

SCHULTZ: Spet provocira, jebenti.

STILISTKA: Mogoče je pa res?

VODJA SEMINARJA: Dajmo, za božjo voljo, nehat tu prodajat dekadenco ... demenco! Jaz ne bom več rinil v vas s tem papirjem! Če ga je podtaknil kdo od vas, me ne briga. Otročarija! Vi ste itak dopisni člani, kdo vas bo jemal resno v tem sistemu! A za kandidata mi ni vseeno. Za uspešnost novega oddelka sem osebno odgovoren direkciji!

SCHULTZ: Dobro, sprejmemo vaše argumente. Predlagam, da ga pri-pustimo k zaključnemu nastopu in potem recimo zadnjo besedo.

STILISTKA: Tako je. Odločimo se na podlagi nastopa in ne na podlagi te podtaknjene insinuacije!

VODJA SEMINARJA: Santori?

SANTORI: Mogoče bo pa zanimivo. Dajmo si ga še enkrat ogledat.

VODJA SEMINARJA (*Terapevtki*): Vi pa ... vi pa tudi nimate nič proti, kakor vidim. Dobro. Hišnik! (*Preostelim.*) Pripravite se in si zabeležite pripombe, prosim.

(*Pride Hišnik.*)

HIŠNIK: Želite?

SCHULTZ: Ta je neverjeten!

VODJA SEMINARJA: Pripeljite kandidata.

(Hišnik odide. Čez nekaj časa vstopi Moški. Na presenečenje vseh se je preoblekel v žensko.)

SCHULTZ: Kdo je pa zdaj to?!

TERAPEVTKA: Naš fant! Kaj so ti naredili?

SCHULTZ: Kaj se pa gre, jebenti?

STILISTKA: Kot ženska ni brez stila, to je treba reči.

SCHULTZ: Čakte, čakte, a se dela norca?!

SANTORI: Saj ste mu vi naročili, kaj se zdaj čudite?

SCHULTZ: Naročil? Morda svetoval, pa še to v šali!

SANTORI: On nas jemlje resno!

VODJA SEMINARJA: To je neke vrste kompliment. Človek mora spoštovat avtoriteto.

TERAPEVTKA: Vse bi naredil, da bi mu uspelo!

SCHULTZ *(bolj spravljivo)*: To je po svoje zdravo. Iz ekonomskega stališča. Jebenti, ni slab kot baba!

TERAPEVTKA: Si pa upa! Si pa res upa! Oh, ti moj fant! Oh, ti moja punca!

VODJA SEMINARJA: Dobro, pojdimo na nastop.

STILISTKA: In ne pozabite, kaj sem vas učila!

MOŠKI: Lahko začnem?

VODJA SEMINARJA: Dajmo! Hišnik! Delovni posnetek!

(Glasba. Na presenečenje vseh zaigra Internacionala. Moški zapleše, kot bi plesal striptiz. "Časovni interval" tokrat izvaja počasi, zapeljivo, nekako premeteno se zaveda svojih novih čarov. Lahko bi rekli, da pleše s stilom; ne vulgarno, a vseeno rahlo "kurbirsko".)

VODJA SEMINARJA *(ko prvo presenečenje mine)*: Hišnik! Hišnik!

Zdaj je jasno! On je provokator! Hišnik, jebenti! Ti baraba ti! On je podtaknil papir! Kaj je to?! Kje je razred? Poiščite hišnika! On je škodljivec ... šaljivec ... škodljivec ... šaljivec ... škodljivec ...

(Moški – zdaj ženska – se ne da motiti v svojem plesnem nastopu. Seminaristi ga spremljajo vsak po svoje. Santori se očitno zabava; Terapevtka pada iz smeha v jok in nazaj. Stilistko potegne koreografija; nehote z drobnimi gibi spremlja nastop. Schultz ne ostane povsem imun za ženske čare nastopajočega, a poskuša to skriti. Vodja seminarja hodi ven in noter, vpije in maha, vendar brez pravega učinka, dokler brez moči ne obmiruje v eni od šolskih klopi.)

ZAVESA PADE